

Dosarul nr. 3ra-673/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: A. Arhip)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

26 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de către Natalia Colos (Pereva), Maria Puiu (Proferian), Nicolae Bucliș, Elena Andronachi, Vladimir Madan, Grigore Covtoniuc, Liudmila Zadoinova și Anna Gujuman,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Grigore Covtoniuc, Vladimir Trublaevici, Nicolae Bucliș, Liudmila Zadoinova, Dumitru Andronachi, Ilie Bîrcă, Ana Bîrcă, Constantin Gujuman, Natalia Colos (Pereva), Tudor Tutunaru, Vladimir Madan și Maria Puiu (Proferian) împotriva Primăriei mun. Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Grigore Covtoniuc, Ana Bîrcă, Ilie Bîrcă, Natalia Colos (Pereva), Vladimir Madan, Constantin Gujuman, Vladimir Trublaevici, Maria Puiu (Proferian) și Liudmila Zadoinova, a fost casată hotărârea din 15 noiembrie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o hotărâre nouă prin care acțiunea a fost respinsă ca tardivă și a fost respins apelul declarat de Grigore Covtoniuc, Ana Bîrcă, Ilie Bîrcă, Natalia Colos (Pereva), Vladimir Madan, Constantin Gujuman, Vladimir Trublaevici, Maria Puiu (Proferian) și Liudmila Zadoinova împotriva hotărârii suplimentare din 25 ianuarie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La data de 03 septembrie 2014, Grigore Covtoniuc, în calitate de reprezentant al comitetului proprietarilor caselor de locuit din str. Vișinilor, mun. Chișinău a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin acordul comun al locatarilor caselor de locuit amplasate în mun. Chișinău, str. Vișinilor și al reprezentanților SA „Apă-

Canal Chişinău”, în anii 2000 s-a purces la construirea sistemului de canalizare centralizat pe str. Vişinilor. Dat fiind faptul că SA „Apă-Canal Chişinău” la momentul respectiv nu dispunea de resurse financiare în acest sens, lucrările au fost efectuate la inițiativa și cu suportul financiar al locuitorilor acestei străzi. Totodată, între părți s-a convenit ca ulterior, SA „Apă-Canal Chişinău” să compenseze cheltuielile suportate de proprietari la transmiterea în gestiune a rețelelor.

A susținut că lucrările de construire a rețelei de canalizare cu lungimea de 380 metri, au fost realizate în anul 2001 și au costat peste 133 000 de lei, iar sumând și cheltuielile suportate pentru terasamentul rețelelor, întărirea și nivelarea colectoarelor, de acoperire ș.a., proprietarii din str. Vişinilor au achitat peste 174 000 de lei.

Grigore Covtoniuc a invocat că la momentul proiectării și construirii rețelelor menționate, SA „Apă-Canal Chişinău” a asigurat proprietarii că ulterioarele conectări la sistemul de canalizare centralizat de persoane terțe vor fi posibile doar cu acordul locuitorilor care au contribuit financiar la construirea obiectivului. Însă, ulterior momentului dării în exploatare a obiectivului, SA „Apă-Canal Chişinău” a tergiversat compensarea cheltuielilor suportate de proprietari, a refuzat întreținerea obiectivului, dar a permis conectarea altor construcții cu destinație locativă la sistemul de canalizare centralizat construit.

Astfel, în anul 2013 la rețea s-a conectat abuziv blocul locativ cu 10 etaje din str. Caragiale, 26 colț cu str. Alba Iulia, fără proiect și permisiunea locuitorilor din str. Vişinilor, care au încercat să opună rezistență, însă fără niciun rezultat.

A menționat că prin răspunsul SA „Apă-Canal Chişinău” recepționat în luna iunie 2014, proprietarii au fost informați referitor la actele care au stat la baza recepționării traseului de canalizare din str. Vişinilor-Caragiale cu lungimea de 380 metri. De asemenea, la răspuns a fost anexată și decizia Consiliului municipal Chişinău nr. 4/13 din 31 octombrie 2002 „Cu privire la recepționarea rețelelor tehnice în gestiunea SA „Apă-Canal Chişinău”. Conform pct. 1 din decizie, SA „Apă-Canal Chişinău” va recepționa în gestiune, cu începere din ziua adoptării prezentei decizii, rețelele menționate în anexă, cu includerea valorii rețelelor în fondul statutar.

Consideră că decizia nr. 4/13 din 31 octombrie 2002 este ilegală, fiind încălcat abuziv dreptul de proprietate al persoanelor care au construit din resurse proprii rețeaua, necătând la faptul că atât Primăria mun. Chişinău, cât și SA „Apă-Canal Chişinău” cunoșteau despre sursa de finanțare a lucrărilor. Lezarea dreptului de proprietate a cauzat pagube și suferințe morale la 20 de persoane, care sunt estimate la suma de 50 000 de lei.

A afirmat că la 03 iulie 2014 a contestat cu cerere prealabilă decizia nr. 4/13 din 31 octombrie 2002, care prin răspunsul Primăriei mun. Chişinău nr. 07-112/4950 din 07 august 2014 a fost respinsă ca depusă după expirarea termenului de prescripție prevăzut de Legea contenciosului administrativ.

A solicitat anularea ca fiind ilegală a deciziei Consiliului municipal Chişinău nr. 4/13 din 31 octombrie 2002 în privința traseului de canalizare din str. Vişinilor – I. L. Caragiale cu lungimea de 380 metri, obligarea SA „Apă-Canal Chişinău” să excludă din fondul statutar și de la balanța întreprinderii rețeaua de canalizare din str. Vişinilor – I. L. Caragiale cu lungimea de 380 metri, obligarea SA „Apă-Canal Chişinău” să anuleze toate acordurile, avizele, coordonările de conectare la rețeaua dată și repararea prejudiciului

material și moral.

La data de 17 iunie 2015, au fost atrase în proces în calitate coreclamanți persoanelor fizice - Madan Vladimir, Zadoinova Liudmila, Andronachi Dumitru, Bîrca Ana, Bîrca Ilie, Colos (Pereva) Natalia, Puiu (Proferean) Maria, Gujuman Constantin, Trublaevici Vladimir, Tutunaru Tudor, Bucliș Nicolae, locuitori ai str. Vișinilor, mun. Chișinău.

La 15 februarie 2016, Covtoniuc Grigore, Madan Vladimir, Zadoinova Liudmila, Andronachi Dumitru, Bîrca Ana, Bîrca Ilie, Colos (Pereva) Natalia, Puiu (Proferean) Maria, Gujuman Constantin, Trublaevici Vladimir, Tutunaru Tudor și Bucliș Nicolae au depus cerere de concretizare a cerințelor înaintate împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și SA „Apă-Canal Chișinău”, prin care au reiterat motivele de fapt și temeiurile de drept invocate în cererea de chemare inițială, solicitând anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 4/13 din 31 octombrie 2002 „Cu privire la recepționarea rețelelor tehnice în gestiunea SA „Apă-Canal Chișinău” în partea ce ține de traseul de canalizare din mun. Chișinău str. Vișinilor - Caragiale cu lungimea de 380 metri, obligarea SA „Apă-Canal Chișinău” să excludă din fondul statutar al întreprinderii rețeaua de canalizare din mun. Chișinău str. Vișinilor - Caragiale cu lungimea de 380 metri, obligarea SA „Apă-Canal Chișinău” să anuleze toate acordurile, avizele, coordonările de conectare la rețeaua de canalizare din mun. Chișinău str. Vișinilor - Caragiale cu lungimea de 380 metri, obligarea SA „Apă-Canal Chișinău” să nu permită conectarea consumatorilor la rețeaua de canalizare din str. Vișinilor - Caragiale cu lungimea de 380 metri fără acordul scris al proprietarilor investitori, compensarea prejudiciului moral suportat și a prejudiciului material.

Prin hotărârea din 15 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de către Covtoniuc Grigore, Madan Vladimir, Zadoinova Liudmila, Andronachi Dumitru, Bîrca Ana, Bîrca Ilie, Colos (Pereva) Natalia, Puiu (Proferean) Maria, Gujuman Constantin, Trublaevici Vladimir, Tutunaru Tudor și Bucliș Nicolae a fost respinsă ca nefondată.

Prin hotărârea suplimentară din 25 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea în partea reparării prejudiciului material a fost respinsă ca tardivă.

Instanța de fond a ajuns la concluzia că la momentul adoptării actului administrativ contestat, prevederile legale în mod expres determinau apartenența rețelelor tehnico-edilitare ale localităților la categoria bunurilor ce aparțin domeniului public al unității administrativ-teritoriale. Mai mult ca atât, chiar și în eventualitatea construirii acestui tip de rețele din contul mijloacelor financiare a unor persoane private, obiectivul final era în toate cazurile transmis cu titlu gratuit în gestiunea operatorului specializat căruia i-au fost delegate atribuțiile de prestare a serviciului public de apă și canalizare în raza unității.

Totodată, instanța de judecată a conchis că acțiunea în partea reparării prejudiciului material a fost înaintată cu omiterea termenului general de prescripție de 3 ani, în acest sens reclamanții nesolicitând repunerea în termen.

Prin încheierea din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de persoanele fizice Bucliș Svetlana, Madan Emilia și Gujuman Anna împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2017 și a hotărârii suplimentare din 25 ianuarie 2018 ale Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus de persoane care nu sunt în drept să

declare apel.

Prin decizia din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Grigore Covtoniuc, Ana Bîrcă, Ilie Bîrcă, Natalia Colos (Pereva), Vladimir Madan, Constantin Gujuman, Vladimir Trublaevici, Maria Puiu (Proferian) și Liudmila Zadoinova, a fost casată hotărârea din 15 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o hotărâre nouă prin care acțiunea a fost respinsă ca tardivă. Totodată, a fost respins apelul declarat de Grigore Covtoniuc, Ana Bîrcă, Ilie Bîrcă, Natalia Colos (Pereva), Vladimir Madan, Constantin Gujuman, Vladimir Trublaevici, Maria Puiu (Proferian) și Liudmila Zadoinova împotriva hotărârii suplimentare din 25 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 4/13 din 31 octombrie 2002 a fost contestată cu cerere prealabilă cu omiterea termenului de 30 de zile prevăzut de Legea contenciosului administrativ. Astfel, Grigore Covtoniuc și respectiv, membrii comitetului stradal pe care acesta îi reprezenta, au cunoscut sau trebuiau să cunoască despre decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 4/13 din 31 octombrie 2002 încă la finele anului 2013, deoarece prin răspunsul SA „Apă-Canal Chișinău” nr. 592/13 din 26 noiembrie 2013 solicitanții au fost informați că rețeaua de canalizare și apeductul au fost transmise la balanța societății în anul 2002, inclusiv și în temeiul deciziei Consiliului municipal Chișinău din același an.

La data de 04 aprilie 2019 Natalia Colos (Pereva), Maria Puiu (Proferian), Nicolae Bucliș, Elena Andronachi, Vladimir Madan, Grigore Covtoniuc, Liudmila Zadoinova și Anna Gujuman au depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, hotărârii din 15 noiembrie 2017 și hotărârii suplimentare din 25 ianuarie 2018 ale Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului au reiterat aceleași argumente care au fost susținute și în instanțele ierarhic inferioare, insistând asupra faptului că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Consideră că este greșită concluzia instanței de apel privind tardivitatea acțiunii, deoarece prima înștiințare despre existența deciziei contestate a fost făcută prin scrisoarea SA „Apă-Canal Chișinău”, recepționată la 03 iunie 2014, iar cererea prealabilă a fost depusă la 03 iulie 2014, în termenul prevăzut de lege.

La data de 08 mai 2019, SA „Apă-Canal Chișinău” a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor

prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 20 decembrie 2018.

Decizia instanței de apel redactată integral a fost expediată în adresa părților la data de 07 februarie 2019, potrivit scrisorii de însoțire nr. 1269 (f.d. 122, vol. II), la materialele cauzei lipsind date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul, depus la data de 04 aprilie 2019 de către Natalia Colos (Pereva), Maria Puiu (Proferian), Nicolae Bucliș, Elena Andronachi, Vladimir Madan, Grigore Covtoniuc, Liudmila Zadoinova și Anna Gujuman, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Natalia Colos (Pereva), Maria Puiu (Proferian), Nicolae Bucliș, Vladimir Madan, Grigore Covtoniuc și Liudmila Zadoinova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de Natalia Colos (Pereva), Maria Puiu (Proferian), Nicolae Bucliș, Vladimir Madan, Grigore Covtoniuc și Liudmila Zadoinova, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Cât privește persoanele Elena Andronachi și Anna Gujuman, care de asemenea au semnat cererea de recurs, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că acestea nu sunt în drept să declare recurs, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 430 din Codul de procedură civilă, sunt în drept să declare recurs:

a) părțile și alți participanți la proces;

b) martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

Conform art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Elena Andronachi și Anna Gujuman nu întrunesc niciuna din calitățile procesuale specificate la art. 430 din Codul de procedură civilă și respectiv, nu sunt în drept să declare recurs.

Mai mult ca atât, prin încheierea din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de persoana fizică Anna Gujuman, ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

În consecință, recursul depus de Elena Andronachi și Anna Gujuman urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind depus de persoane care nu sunt în drept să-l declare.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Natalia Colos (Pereva), Maria Puiu (Proferian), Nicolae Bucliș, Elena Andronachi, Vladimir Madan, Grigore Covtoniuc, Liudmila Zadoinova și Anna Gujuman, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Natalia Colos (Pereva), Maria Puiu (Proferian), Nicolae Bucliș, Elena Andronachi, Vladimir Madan, Grigore Covtoniuc, Liudmila Zadoinova și Anna Gujuman, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan